

Kaliumhydrogentartrat

Revisjonsdato 07.08.2024

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

<i>1.1 Produktidentifikator</i>	
Kjemikaliets navn	Kaliumhydrogentartrat
Kjemisk navn	Kaliumhydrogentartrat
Formel	C4H5KO6
Synonymer	Kaliumbitartrate, Kremtartari
Artikkel-nr	16128
EC/NLP-nr	212-769-1
CAS-nr	868-14-4
Reach nr	01-2119982996-11
Revisjonsdato	07.08.2024
Erstatter sikkerhetsdatablad fra	26.08.2020
Utgave nummer	3.0
<i>1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes</i>	
Anvendelse / bruksområde	Laboratoriekjemikalie. Industriell og profesjonell bruk.
Anvendelser som frarådes	Dette produktet anbefales ikke for annen bruk enn det som er angitt over.
<i>1.3 Opplysning om leverandør av sikkerhetsdatabladet</i>	
Distributør	FYBIKON A/S Postboks 8228 Vågsbygd 4676 KRISTIANSAND Norge Telefon: 38 01 21 66 www.fybikon.no postmaster@fybikon.no
E-post	postmaster@fybikon.no
Ansvarlig person	FYBIKON A/S
Utarbeidet av	Fybikon A/S
<i>1.4 Nødtelefonnummer</i>	Giftinformasjonen: +47 22 59 13 00.

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

<i>2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen</i>	
Klassifisering i henhold til 1272/2008EC	Stoffet eller stoffblandingen oppfyller ikke kriteriene for klassifisering i samsvar med forordning 1272/2008/EF.
<i>2.2 Merkningselementer</i>	
<i>2.3 Andre farer</i>	
Kjemikaliet kommer IKKE inn under (omfattes ikke av) REACH vedlegg XIII regelverket for PBT eller vPvB stoffer. Kjemikaliet inneholder IKKE over 0,1% hormonforstyrrende stoffer i henhold til (EU) 2017/2100 eller (EU) 2018/605.	

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

<i>3.2 Stoffblandinger</i>				
Ingrediens	Identifisering	Klassifisering	Note	Vekt-%

Kaliumhydrogentartrat

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato 07.08.2024

Kaliumhydrogentartrat	Reach nr: 01-2119982996-11 Ee/Nlp nr: 212-769-1 Cas nr: 868-14-4	Z	60 - 100
-----------------------	--	---	----------

Ingredienskommentarer

Klassifiseringen gjelder for hvert enkelt stoff, ikke for produktet.
Alle konsentrasjoner er oppgitt som vektprosent.

Note Z: Selv om komponenten ikke er klassifisert som farlig i henhold til bestemmelse (EF) No 1272/2008 gir den verdifull informasjon om produktets sammensetning.

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding

Sørg for frie luftveier. Frisk luft, varme og hvile, helst i bekvem halvsittende stilling.

Hudkontakt

Tilsølte klær må fjernes og vaskes før de brukes på nytt. Børst forsiktig de forurensede kroppflater for å fjerne alle spor av produktet. Ved hudirritasjon: Søk legehjelp.

Øyekontakt

Skyll forsiktig med vann i flere minutter; Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre.

Svelging

Gi noe å drikke, for eksempel vann, melk, saft. Kontakt Giftinformasjonen for vurdering av faren i hvert enkelt tilfelle.

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Ikke kjent

4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Ved ulykke eller uvelhet, ta straks kontakt med lege, vis fram etikett, bruksanvisningen eller sikkerhetsdatabladet.

Annen informasjon

Gi aldri noe å drikke til en bevisstløs person.

AVSNITT 5: BRANNSLOKINGSTILTAK

5.1 Slukkingsmidler

Passende slukkingsmidler

Vanntåke, skum, CO2 og pulver.

Uegnede slukkingsmidler

Unngå rettet vannstråle i slukkingsarbeidet.

5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Ikke kjent

5.3 Råd til brannmannskaper

Ved slukking av brann anbefales standard verneutstyr med flammehemmende jakke, hjelm med ansiktsvern, hansker, gummistøvler og selvforsynt pusteapparat i lukkede rom.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Det anbefales å bruke arbeidshansker (fortrinnsvis med lang mansjett) som gir tilstrekkelig kjemisk beskyttelse.

6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Unngå utslipp til miljøet;.

6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Pulver suges opp med støvsuger eller samles mekanisk uten støvdannelse, sørg for at avfall samles i en egnet beholder.

6.4 Henvisning til andre avsnitt

Se avsnitt 7 for informasjon om sikker håndtering.
Se avsnitt 8 for informasjon om personlig verneutstyr.
Se avsnitt 12 for informasjon om økologi.
Se avsnitt 13 for informasjon om fjerning av avfall.

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndteres i samsvar med god hygiene og sikkerhetspraksis. Brukerveiledningen skal følges for å oppnå sikker bruk og best mulig resultat.

Kaliumhydrogentartrat

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato 07.08.2024

7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter	Bør oppbevares i originalemballasje.
7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)	Industriell og profesjonell bruk.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1 Kontrollparametre	
Anmerkning om tiltak- og grenseverdier	Ingen yrkeshygieniske eksponeringsgrenser er relevante for produktet.
8.2 Eksponeringskontroll	
Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Sunn fornuft og sikkerhetsregler skal alltid brukes ved allmenn omgang med kjemikalier. Sørg for at emballasjen er riktig merket for å forebygge uforutsett eksponering eller feilaktig bruk. Sørg for bruk av anbefalt verneutstyr og vernetøy. Sørg for tilstrekkelig utsug eller ventilasjon på arbeidsplassen. Unngå kontakt med øyne og hud. Hold verneutstyr tørt og rent.
Åndedrettsvern	Åndedrettsutstyr er ikke nødvendig hvor det er tilstrekkelig naturlig ventilasjon eller punktavsug. Den europeiske standardiseringskomiteens (CEN) standarder EN136, EN140 og EN405 angir åndedrettsvernsmasker, EN149 og EN143 angir filteranbefalinger. Åndedrettsvern skal alltid brukes hvis luftforurensningen overstiger administrativ norm.
Øyevern	Bruk vernebriller hvis det er fare for å få støv eller partikler i øynene. Øyevern skal være i henhold til standarden EN 166.
Håndvern	Beskyttelseshansker av naturlatex, nitril, neopren, PVA, butyl eller PVC med hansketykkelse over 0,1 mm i henhold til standard EN-374. Ved kontinuerlig kontakt: Hansker med gjennomtrengningstid over 480 minutter. Ved kortsiktig sprut/eksponering (inntill 10 minutter): Gjennomtrengningstid over 20 minutter.
Annen informasjon	Det er god industriell hygienep praksis å unngå hudkontakt mest mulig. Unngå bruk av ringer, klokker eller lignende som er egnet til å holde på produktet og derved forårsake hudreaksjoner. Beskyttelseskrem kan hjelpe til å beskytte utsatte hudområder, men kan ikke erstatte hansker.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper	
a) Fysisk tilstand	Ikke relevant for klassifiseringen eller farene knyttet til kjemikaliet.
c) Lukt	Luktfri (Kaliumhydrogentartrat, note B).
d) Smeltepunkt/ frysepunkt	230 °C (@101.325 Pa) (Kaliumhydrogentartrat, note B).
e) Kokepunkt eller startkokepunkt og kokeområde	Ikke relevant på grunn av kjemikaliet form eller tilstand.
f) Antennelighet	Not classified (Kaliumhydrogentartrat, note B).
g) Nedre og øvre eksplosjonsgrense	Ikke relevant - fast stoff. -
h) Flammepunkt	Kjemikaliet er i fast form, måling er ikke gjennomførbar.
i) Selvantennelsestemperatur	Ikke relevant - ingen ingredienser er klassifisert brannfarlig.
j) Spaltingstemperatur	Ikke relevant for klassifiseringen eller farene knyttet til kjemikaliet.
k) pH	.
l) Kinematisk viskositet	Ikke relevant (fast stoff).
m) Løselighet	Ikke relevant for klassifiseringen eller farene knyttet til kjemikaliet.
n) Fordelingskoeffisient	-5.14 (Kaliumhydrogentartrat, note B).
o) Damprykk	Ikke relevant på grunn av kjemikaliet form eller tilstand.
p) Tetthet og/eller relativ tetthet	1.98 (@ 20°C) (Kaliumhydrogentartrat, note B).
q) Relativ damp tetthet	Ikke relevant - fordampet ikke.
r) Partikkelegenskaper	Ikke kjent
9.2 Andre opplysninger	De fysiske og kjemiske egenskaper som er oppgitt under punkt 9.1 gjelder for produktet og ikke enkeltstoffer eller drivgass, med mindre annet er oppgitt. Note B: Informasjonen er hentet fra ECHA 'Brief Profile'.

Kaliumhydrogentartrat

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato 07.08.2024

Fordampingshastighet	Produktet er et ikke-flyktig fast stoff.
----------------------	--

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	Stabil under normale forhold.
10.2 Kjemisk stabilitet	Stabil under normale forhold.
10.3 Risiko for farlige reaksjoner	Ingen risiko for farlig reaksjoner når produktet brukes som tiltenkt.
10.4 Forhold som skal unngås	Ikke kjent
10.5 Uforenlige materialer	Ikke kjent
10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	Ingen dekomponering ved normal lagring.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1 Opplysninger om fareklasser som definert i forordning (EF) nr. 1272/2008	
a) Akutt giftighet	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
b) Hudetsing/ hudirritasjon	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
c) Alvorlig øyeskade/ øyeirritasjon	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
d) Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
e) Arvestoffskadelig virkning på kjønnseller	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
f) Kreftfremkallende egenskaper	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
g) Reproduksjonstoksicitet	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
h) STOT - enkelteksponering	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
i) STOT - gjentatt eksponering	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
j) Aspirasjonsfare	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
11.2 Opplysninger om andre farer	Sannsynlig eksponeringsvei: Hudkontakt.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Giftighet	Ingen kjent økotoksikologisk effekt. Det forventes ingen skadelige langtidseffekter på vannorganismer.
12.2 Persistens og nedbrytbarhet	Ikke kjent
12.3 Bioakkumuleringsevne	Bioakkumulering er lite sannsynlig.
12.4 Mobilitet i jord	Ingen informasjon foreligger.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Kjemikaliet kommer ikke inn under (omfattes ikke av) REACH vedlegg XIII regelverket for PBT eller vPvB stoffer.
12.6 Hormonforstyrrende egenskaper	Kjemikaliet inneholder ikke hormonforstyrrende stoffer over 0,1%, i henhold til (EU) 2017/2100 eller (EU) 2018/605.
12.7 Andre skadevirkninger	Ikke kjent

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder	
Avfallsgrupper	EAL: 16 05 09 andre kasserte kjemikalier enn dem nevnt i 16 05 06, 16 05 07 eller 16 05 08. EAL: *16 05 06 laboratoriekjemikalier som består av eller inneholder farlige stoffer, herunder blandinger av laboratoriekjemikalier. Angivelse av EAL-koder er kun veiledende. Sjekk alltid avfallskoden med henblikk på den aktuelle tilstand produktet befinner seg i. De endelige avfallsgrupper og koder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet.
Annen informasjon	Tømming av produktet i avløp frarådes.

Kaliumhydrogentartrat

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato 07.08.2024

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1 FN nr. eller id nummer	Ikke relevant
14.2 FN-forsendelsesnavn	
Varenavn	Ikke farlig gods
14.3 Transportfareklasse(r)	
ADR/RID klasse	n/a
14.4 Emballasjegruppe	n/a
14.5 Miljøfarer	n/a
14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk	n/a
14.7 Sjøtransport i bulk i henhold til IMO-instrumenter	n/a
Annen informasjon	Produktet er ikke undelagt internasjonale forskrifter om transport av farlig gods (IMDG, IATA, ADR/RID).

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1 Særlige bestemmelser/særskiilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen	<p>FOR-2012-06-16-622 Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP).</p> <p>KOMMISSJONENS DELEGERT FORORDNING (EU) 2023/1434 av 25. april 2023 (ATP18).</p> <p>KOMMISSJONSFORORDNING (EU) 2020/878 av 18. juni 2020 om endring av vedlegg II til europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH).</p> <p>Europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger, om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF, og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006.</p> <p>Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier).</p> <p>ADR/RID Forskrift om landtransport av farlig gods 2019.</p> <p>FOR 2004-06-01 nr 922: Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften).</p> <p>ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database. Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære (Arbeidstilsynet, 2008). Ex-ECB databasen (http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla).</p> <p>Avfallsforskriften (miljøverndepartementet) - FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall.</p> <p>Europeisk avfallskatalog og liste over farlig avfall gyldig fra 1. januar 2002.</p> <p>FOR-2015-05-19-541 Forskrift om deklarerer av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften).</p>
15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet	Informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet skal ikke betraktes som brukerens egen risikovurdering. Det er alltid brukerens ansvar at alle nødvendige forholdsregler er fulgt for å oppfylle kravene i henhold til lokale regler og bestemmelser.
Annen informasjon	Klassifiseringen av dette produktet er gitt på grunnlag av de foreliggende opplysninger fra leverandøren.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Henvisninger til viktig litteratur og spesielle datakilder	Sikkerhetsdatablad fra leverandøren.
--	--------------------------------------

Kaliumhydrogentartrat

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato 07.08.2024

Forkortelser i dokumentet

n/a - Ikke relevant eller kjent informasjon.
EAL - Den europeiske avfallslisten.
vPvB - Very Persistent and very Bioaccumulative (require special attention under REACH).
PBT - Persistent, Bioaccumulative and Toxic.
STOT - Giftvirkning på bestemte organer.
LD50 - Mengden av et kjemikalie som gitt en bestemt gruppe forsøksdyr fører til dødsfall på 50%.
Betegnelsen LE50 kan benyttes dersom det aktuelle kjemikaliet ikke er oppløselig i vann.
LC50 - Konsentrasjonen av et kjemikalie i luft eller vann som for en bestemt gruppe forsøksdyr fører til dødsfall på 50% over en gitt tidsperiode. Betegnelsen LL50 kan benyttes dersom det aktuelle kjemikaliet ikke er oppløselig i vann.
bw/day - body weight / day (kroppsvekt per dag).

Første gang utgitt

26.08.2020

--- SIKKERHETSATABLAD i henhold til (EU) direktiv (EC) 1272/2008 og (EU) 2020/878 ---